

De Minister van Financiën
Zijne excellentie de heer H.G.J. Kamp
Postbus 20201
2500 EE Den Haag

28 augustus 2013

Excellentie,

Betreft: Consultatie Concept-Vrijstellingsbesluit schuldbemiddelaars

Inleiding

De Nederlandse Thuiswinkel Organisatie (Thuiswinkel.org) is de belangenorganisatie voor bedrijven die via internet, catalogus, telefoon- en post, op afstand producten en diensten verkopen aan consumenten. Een aantal van de leden verstrekken klanten daarbij de mogelijkheid hun aanschaf gespreid af te betalen, waarbij het gaat om goederenkredieten tot maximaal € 5000. De specifieke hoogte van het krediet wordt daarbij gebaseerd op de behoeften (de waarde van de aan te schaffen goederen) én financiële mogelijkheden van de betreffende klant.¹

Thuiswinkel.org maakt hierbij graag gebruik van de mogelijkheid om te reageren op het Concept-Vrijstellingsbesluit schuldbemiddelaars (hierna: Concept-besluit) en de daarbij behorende Nota van Toelichting.

Reactie Concept-Vrijstellingsbesluit schuldbemiddelaars

Thuiswinkel.org onderschrijft het belang van voorkoming en regulering van probleemschulden. Ter voorkoming, hanteert Thuiswinkel.org daarom voornoemde inkomens- en lastentoets en was één van de mede-initiatiefnemers de Vroegsignaleringsindex Probleemschulden (ViP). Als deze probleemschulden er toch eenmaal zijn, moet probleemschuldenaren uiteraard een uitweg worden geboden. Ter regulering hiervan, is Thuiswinkel.org daarom een convenant aangegaan met de NVVK. Dat convenant wordt momenteel herzien en aangepast aan de toenemende vraag naar schuldhulpverlening.

Deze toenemende vraag naar schuldhulpverlening creëert, volgens de Nota van Toelichting, een maatschappelijke behoefte om de mogelijkheden voor private schuldbemiddeling te verruimen. In het Concept-besluit wordt deze behoefte ingevuld door private schuldbemiddelaars onder voorwaarden toe te staan hun activiteiten tegen betaling te verrichten.

Ten eerste vraagt Thuiswinkel.org zich af waarop de constatering dat er een maatschappelijke behoefte is om de mogelijkheden voor private schuldbemiddeling te verruimen, berust. Ten tweede heeft Thuiswinkel.org ernstige bedenkingen tegen de manier waarop deze behoefte wordt ingevuld en de voorwaarden en kwaliteitseisen die worden gesteld. Een en ander wordt hieronder nader uiteengezet.

Maatschappelijke behoefte om mogelijkheden private schuldbemiddeling te verruimen

Thuiswinkel.org vraagt zich ten eerste af wat de onderbouwing is voor de constatering dat er een maatschappelijke behoefte is om de mogelijkheden voor private schuldbemiddeling te verruimen.

¹ Zie <http://www.thuiswinkel.org/leden-maatschappelijk-verantwoord-ondernemen>

In het Concept-besluit wordt deze onderbouwing gezocht door aan te geven dat er schuldenaren zijn die (i) niet in aanmerking komen of (ii) geen gebruik wensen te maken van het traject van de gemeentelijke schuldhulpverlening, dat door de gemeente moet worden aangeboden op grond van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening.

(i) De omvang van de groep schuldenaren, die niet in aanmerking komen voor dit traject, wordt niet gegeven. Daarbij kan ook de vraag worden gesteld of het zelfstandig inhuren van een private schuldbemiddelaar voor deze categorie schuldenaren een adequate, lange termijn oplossing biedt.

(ii) De groep schuldenaren die “een persoonlijke voorkeur” heeft voor een ander traject, wordt ook niet verder uitgewerkt. Er wordt nog wel aangestipt dat er “meer werkende huishoudens met een relatief hoog inkomen, schulden hebben” en dat “die groep vaak geen gebruik maakt van gemeentelijke schuldhulpverlening” maar hierbij wordt niet gerept over probleemschulden. Het is niet bekend om hoeveel mensen het hier werkelijk gaat. Het is de vraag of het opzetten van een dergelijk systeem met al zijn impact, in verhouding staat tot het tegemoet komen aan een “persoonlijke voorkeur” van een dergelijke, onbekende groep mensen.

Kortom, Thuiswinkel vindt geen overtuigende onderbouwing voor de premisse die aan dit Concept-besluit ten grondslag ligt. Ze onderschrijft en herkent deze premisse niet. Het is daarom voorlopig ook oneigenlijk of, in elk geval prematuur, om de regie die de gemeente heeft bij integrale schuldhulpverlening, op basis van de wet gemeentelijke schuldhulpverlening, niet in stand te houden. Er is bovendien niet voldoende onderzoek gedaan naar subsidiariteit. Zo is bijvoorbeeld niet goed onderbouwd waarom het niet mogelijk is om vaker en sneller private partijen schuldbemiddelingsactiviteiten te laten uitvoeren in opdracht van gemeenten.

Manier waarop behoefte wordt ingevuld en voorwaarden

Thuiswinkel.org heeft ernstige bedenkingen tegen de manier waarop aan de gestelde en niet onderbouwde maatschappelijke behoefte om mogelijkheden voor private schuldbemiddeling te verruimen, tegemoet wordt gekomen. Meer specifiek gaat het om de voorwaarden en kwaliteitseisen die worden gesteld aan de private schuldbemiddelaars. Een en ander wordt hieronder verder uiteengezet.

Kwaliteitseisen

In artikel 3 en 4 van het Concept-besluit wordt een aantal voorwaarden en kwaliteitseisen geformuleerd. In de Nota van Toelichting wordt gesteld dat in ieder geval aan deze eisen uit artikel 3 en 4 van het Concept-besluit wordt voldaan, als de schuldbemiddelaar is gecertificeerd conform NEN-8048-1 en 8048-2.

Thuiswinkel.org wijst erop dat deze normen niet voor private schuldbemiddelaars zijn ontwikkeld. Thuiswinkel.org ziet geen onderbouwing voor het feit dat deze normen nu ook op hen van toepassing zouden kunnen zijn. Bovendien is er, als wordt gekozen voor hantering van dergelijke normen, geen mogelijkheid voor de samenleving, om bij monde van de politiek, nadere waarborgen aan de kwaliteit van de privaat opererende schuldhulpverleners te stellen. Hiervoor moet volgens Thuiswinkel.org wel ruimte zijn.

Thuiswinkel.org is dan ook van mening dat het Concept-besluit op dit punt te ruim is opgesteld. Het gaat niet diep genoeg in op de kwaliteitsborging en toezicht hierop. In het geval van private partijen, en dus een afnemende regie van de gemeente, is dit zeker gewenst. De lessen die zijn geleerd uit het verleden met het Tijdelijke vrijstellingsbesluit schuldbemiddelaars uit 1998, zouden hierin moeten worden meegewogen.

Bemiddelingsvergoeding

Op grond van artikel 3, derde lid mag de vergoeding voor private schuldbemiddelaars niet ten laste komen van het zogeheten vrij te laten bedrag. De vergoeding zal worden betaald uit het gedeelte van het inkomen van de schuldenaar dat beschikbaar is voor aflossing van zijn schulden. Dat staat gelijk aan de aflossingscapaciteit, ofwel de boedel. Daarbij komt dat geen maximumvergoeding wordt gesteld aan de bemiddelingsvergoeding. Schuldeisers krijgen in het Concept-besluit een onderhandelingsrol met de private schuldhulpverlener.

Schuldeisers worden in deze opzet driedubbel aangeslagen. Zo moeten ze een gedeelte van hun vorderingen al prijsgeven, maar moeten zij ook voor hun onderhandelingenstaken met de private schuldeisers extra kosten maken (denk aan personeel, IT, etc.) en moeten zij, tot slot, hen een bemiddelingsvergoeding betalen. Deze laatste twee kostenposten worden nog verder opgedreven doordat er geen maximum wordt gesteld aan de bemiddelingsvergoeding.

Thuiswinkel.org vindt dit een eenzijdige en disproportionele belasting. Bovendien is het voorzienbaar dat dit tot perverse prikkels leidt bij de private schuldbemiddelaars, waardoor schuldenaren onnodig risico lopen. Het is Thuiswinkel.org bovendien onduidelijk waarom niet toch wordt gekozen voor een vorm van maximering van de bemiddelingsvergoeding. Zeker nu daarvoor wel was gekozen in het Tijdelijk vrijstellingsbesluit schuldbemiddelaars uit 1998.

Registratie

Er is niet voorzien in een verplichting voor de private schuldbemiddelaars om zich te registreren.

Dit terwijl het in de financiële sector gebruikelijk is om een vergunning te hebben voor het aanbieden van bemiddelingshandelingen, hetgeen weer wordt bijgehouden in een openbaar register. Een dergelijk systeem schept de verplichting voor de bemiddelaar om, voorafgaande aan de dienstverlening, aan te tonen dat wordt voldaan aan de (kwaliteits-)eisen. Bovendien kan men hierop vervolgens ook worden aangesproken door de consumenten (zowel schuldenaren als schuldeisers) en autoriteiten.

Als een dergelijk systeem ontbreekt, kan regulering niet goed worden bewerkstelligd. Daarom is Thuiswinkel.org van mening dat de registratie verplichting er wel zou moeten zijn, in het geval dit Concept-besluit er zou komen. In het Tijdelijk vrijstellingsbesluit schuldbemiddelaars uit 1998 was wel voorzien in een registratieplicht voor schuldbemiddelaars die tegen betaling hun diensten wilden uitvoeren. Het is Thuiswinkel.org onduidelijk waarom daarvan in deze opzet is afgeweken.

Tot slot

Omdat er volgens Thuiswinkel.org geen grote maatschappelijke behoefte bestaat aan een de beoogde vrijstelling voor private schuldbemiddelaars, is er voor de invoering ervan onvoldoende grondslag. Er is geen onderzoek gedaan naar subsidiariteit voor het bereiken van de beoogde doelstellingen. Inhoudelijk beschouwd, heeft Thuiswinkel.org ernstige bedenkingen bij de manier waarop aan deze behoefte is vorm gegeven. Zoals uit voorgaande blijkt, zijn de voorwaarden en kwaliteitseisen dermate ruim opgesteld dat ze niet-werkbaar en mogelijk zelfs contra-productief zijn. Bovendien resulteert een en ander erin dat de schuldeisers disproportioneel worden belast. Thuiswinkel.org ontraadt daarom het voorgenomen besluit in de huidige vorm.

Deze reactie mag openbaar worden gemaakt.

Met vriendelijke groet,

Wijnand Jongen
Directeur Thuiswinkel.org